

4. Sertéshús

4.1. EU piaci tendenciák

Kína után a világ második legnagyobb termelőjének számító EU-25 tagállamaiban a sertések bruttó termelése² 2005-ben várhatóan meghaladja a 240 millió darabot, ami 0,5%-os csökkenést jelent 2004-hez képest, az önellátási fok továbbra is 106% körüli lesz. A régi, illetve az új tagállamokban eltérően alakul a termelés. A régi tagállamokban a termelés mérsékelt, 0,2%-os növekedésére számítanak, ugyanakkor a 10 új tagállamban 4%-os csökkenés várható. Az EU sertéspiacán, 2006-ban mérsékeltten emelkedhet a sertéshúsok termelése.

4.2. Hazai piaci tendenciák

4.2.1. Kínálat

Az EU Bizottság Magyarországon a sertések bruttó termelésének 7,7%-os csökkenését jelezte előre 2005-ben. A sertéspiacot a vágósertés belföldi kínálatának folyamatos csökkenése jellemezte 2005-ben. A sertésállomány április elsejére 4 millió db alá csökkent. A szezonális hatásoknak megfelelően 2005. augusztus elsején 7%-kal emelkedett az állomány (csaknem 4,2 millió db) áprilishoz mérten, ugyanakkor 4%-kal maradt el az egy évvel korábbitól, a KSH adatai szerint. Az anyakocák létszámának előző években tapasztalt folyamatos csökkenése megállt. Az anyaállomány 2 ezer darabbal növekedett áprilishoz képest, ugyanakkor az előző évitől 9 ezerrel maradt el. A sertésállomány kor és ivar szerinti összetételében nem történt lényeges változás, mely alapján az állomány számottevő bővülésére lehetne számítani a közeljövőben.

A magyarországi sertésállomány erőteljes csökkenése már 2004-ben elkezdődött, és bár a 2004. évi rekord gabonatermással és a keresleti piac hatására növekvő húsarakkal a sertéstartás jövedelmezőségi feltételei javultak, az állomány mégis tovább csökkent. Az olcsó takarmány, a 2005-ben 5%-kal magasabb sertésárak, valamint a sertéshús exportpiacok jelentős részének megtartása ellenére csökkenő hazai sertésállomány oka, hogy az EU csatlakozással járó állatjóléti és környezetvédelmi előírásoknak való megfeleléshez szükséges beruházások, fejlesztések elmaradtak a sertéstelepek zömében.

A sertésvágások 1%-kal mérséklődtek 2005. első tíz hónapjában, a vágási statisztika adatai alapján, a sertéshúsok termelése pedig 2005. első félévében 1-2%-kal csökkent, az árumérleg adatai szerint (AKI Statisztikai Osztály).

4.2.2. Bel- és külpiaci értékesítés

A szűkös hazai kínálat eredményeként, 2005. első tíz hónapjában 9%-kal csökkent a **vágósertések felvásárlása**, a KSH adatai szerint. A sertéshús félben (csontos félsertés, szalonnás és bőrös félsertés) belföldre értékesített mennyisége is visszaesett 2005-ben (2. melléklet).

² A vágások száma plusz az élő sertés export-import egyenlege

A hazai állomány csökkenése miatt a vágóhidak a termeléshez szükséges alapanyag egy részét külföldi vásárlásokkal biztosították. A sertések importja az EU csatlakozást követően erősödött fel. Az import sertések részaránya az összes felvásárláson belül átlagosan 10-15% között mozog. A KSH külkereskedelmi statisztikai adatai szerint, **az élő sertések behozatala 2005. első 10 hónapjában több mint kétszerese volt az egy évvel korábbinak.** Az összes import több mint 60%-a Hollandiából került Magyarországra. Az élő sertések jelentősen bővülő importja mellett **a sertéshúsok behozatala csaknem 30%-kal növekedett 2005. január-október között.** Elsősorban az EU régi tagállamaiból importáltunk sertéshúst, az összes mennyiség csaknem 40%-át Németországból, emellett történtek szállítások Franciaországból, Hollandiából, Dániából, Spanyolországból és Szlovákiából is

Magyarország a korábbi években jelentős **élő sertés** exportőr volt, elsősorban Romániába szállítottunk sertéseket. A kivitel szempontjából Románia mellett, Horvátország és Bosznia-Hercegovina meghatározó, e három ország exporton belüli részaránya 80% körüli. A romániai export csaknem felére esett vissza 2005-ben, ugyanakkor az előző évihez képest dinamikus bővülő horvátországi és bosznia-hercegovinai szállításoknak köszönhetően, az **összes kivitel 30%-kal növekedett.** Az élő sertések exportja ugyan növekedett, viszont az import több mint 3,5 szerese volt a kivitelnek.

A **sertéshúsok** exportja éves szinten, 2004-ben 3%-kal mérséklődött részben a hazai kínálat csökkenése, részben pedig az exporttámogatások megszűnése miatt. **2005. január és október között csaknem ugyanannyi sertéshús került külföldi piacokra, mint egy évvel korábban.** Az import növekedése miatt a **sertéshús export-import egyenlege azonban kedvezőtlenebbé vált az előző évhez viszonyítva.**

A sertéshúsok exportját tekintve, az élő sertéshez hasonlóan, Románia a legfontosabb kereskedelmi partner, részesedése az összes kivitelből 25% körüli (2004-ben 19%). Románia felé 2005-ben 46%-kal növekedett az export. Az EU tagállamai közül magyar szempontból legnagyobb exportpiacnak számító Spanyolország irányába jelentősen csökkent a kivitel 2005-ben, ugyanakkor az olasz piacra történő szállítások szinten maradtak. Magyarország a világ legnagyobb sertéshús importőrének számító Japánba 14-15 ezer tonna körüli fagyasztott sertéshúst szállít évente. 2005. első 10 hónapjában a sertéshús exportja a japán piacon, főleg az év első felében mutatkozó nehézségek miatt (recesszió, küszöbár alkalmazása) csaknem 25%-kal esett vissza. Az **élő sertés és sertéshús együttes export-import egyenlege negatív a mennyiséget tekintve, ugyanakkor értékben pozitív volt 2005. január-október között.**

4.3. A piaci árak tendenciája

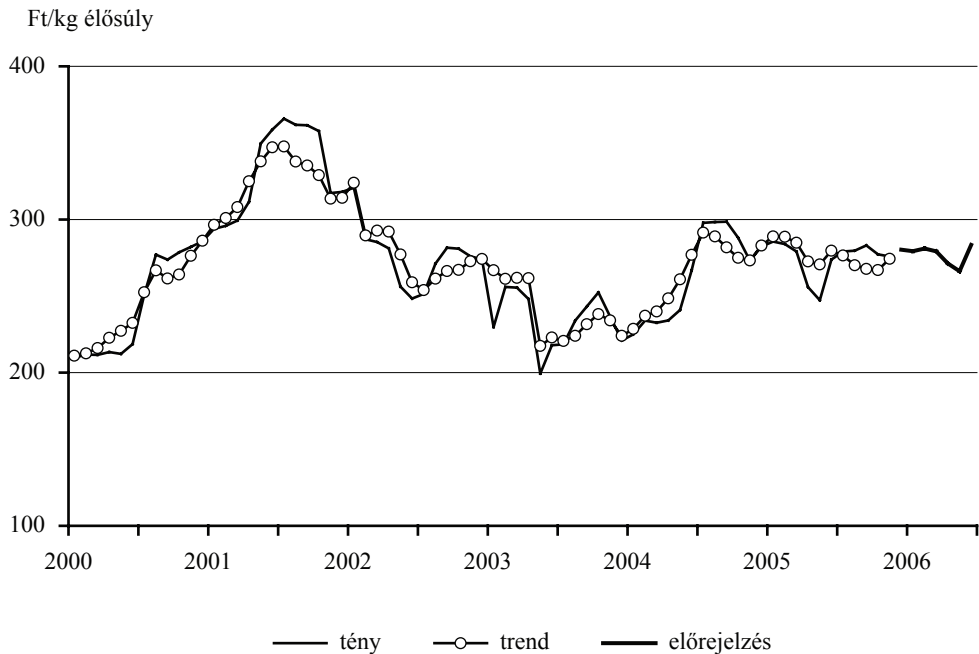
A Magyarországon előállított **vágósertések termelői ára 2005-ben több mint 5%-kal volt magasabb az előző évinél** (3. melléklet). A sertés-takarmány árarány – az előző évinél lényegesen alacsonyabb takarmányáraknak köszönhetően – egész évben kedvezően alakult. Ennek ellenére a hazai vágósertés-kínálat bővülése elmaradt, a vágóhidak továbbra is a hazainál kedvezőtlenebb áru import alapanyag beszerzésére kényszerültek ahhoz, hogy a kapacitás-kihasználást szem előtt tartva csökkentsék a fajlagos költségeket, másrészt, hogy a piacon eladható késztermékek alapanyag-ellátását fedezzék. **Az importból származó sertések vágóhídi belépési ára** (a sertések ára a magyar vágóhidak kapujában, amely a szállítási költséget is tartalmazza) **2005-ben csaknem 2%-kal haladta meg a hazai termelésű sertések vágóhídra való belépési árát.** A sertéságazat a csaknem egy éve tartó kedvező hús-takarmány árarányból fakadó előny ellenére sem képes saját alapanyaggal ellátni a belföldi húsfeldolgozókat (csökkenő sertésállomány).

A termékpályán a sertéshúsok feldolgozó értékesítési, valamint fogyasztói árainak tendenciája a termelői árakhoz hasonló volt. A csontos sertéshús, valamint a szalonnás és bőrs sertéshús feldolgozó értékesítési ára egyaránt emelkedett 2005-ben az előző évhez viszonyítva (4. melléklet). A húsfeldolgozás költségeit a hazai alapanyagnál magasabb árú import alapanyag-felhasználás növelte, ugyanakkor ezt a feldolgozó értékesítési árakban is el lehetett ismertetni.

A magyarországi sertésárak becslésünk szerint 2006. első felében stabilak maradnak, a szezonális hatásokból adódóan az árak májusban érhetnek el mélypontot, ezt követően pedig mérsékelt emelkedés várható (az áremelkedés a piac keresleti jellegéből adódhat, ugyanakkor az emelkedés mértékét behatárolja az EU-ban várható mérsékelt áresés). Az EU tagállamainak többségében a vágósertés termelői árának enyhe csökkenésére lehet számítani 2006. első félévében. Az EU Bizottság a közösségi árak előrejelzésével kapcsolatban megjegyzi azt is, hogy az árak jövőbeni alakulása a madárinfluenza megjelenése miatt bizonytalan. A madárinfluenza a sertéshúspiacra eddig még nem gyakorolt jelentős hatást, annak ellenére, hogy egyes országokból a baromfi iránti kereslet visszaesését jelezték.

15. ábra

A vágósertés termelői átlagára

Forrás: AKI, PÁIR

